

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: X
bytem X

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 12. 2019, č. j. X, ze dne 18. 12. 2019, č. j. X a č. j. X a ze dne 20. 12. 2019, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 12. 2019, č. j. X, ze dne 18. 12. 2019, č. j. X a č. j. X a ze dne 20. 12. 2019, č. j. X, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Rozhodnutím ze dne 17. 12. 2019, č. j. X, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce - Krajské pobočky v Liberci (dále jen „úřad práce“) ze dne 1. 11. 2019, č. j. X, kterým nebyla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 4. 2018. Rozhodnutím ze dne 18. 12. 2019, č. j. X, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí úřadu práce ze dne 1. 11. 2019, č. j. X, kterým bylo rozhodnuto nepřiznat žalobci dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2018. Rozhodnutím ze dne 18. 12. 2019, č. j. X, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí úřadu práce ze dne 1. 11. 2019, č. j. X, kterým nebyla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2018. Rozhodnutím ze dne 20. 12. 2019, č. j. X, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí úřadu práce ze dne 1. 11. 2019, č. j. X, kterým nebyla přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 1. 2019. Žádost o příspěvek na bydlení byla ve všech případech podána dne 27. 9. 2019.

II. Žaloba

2. Žalobce v žalobě nejprve namítal, že v odvolání proti jednotlivým rozhodnutím úřadu práce žádal, aby žalovaný řízení o těchto odvoláních spojil, neboť rozhodnutí úřadu práce byla naprosto identická, věcně spolu souvisela a týkala se téhož účastníka řízení. Žalovaný spojení řízení odmítl, aniž by takový postup řádně odůvodnil.
3. Žalovaný ale především nezohlednil předchozí řízení o žádosti o příspěvek na bydlení, kterou žalobce podal dne 5. 1. 2018, rozhodnuto o ní však bylo až dne 9. 9. 2019. Dle žalobce je dlouhodobé nevyřízení první žádosti o příspěvek na bydlení zásadní pro podávání dalších žádostí. Nebylo procesně smysluplné podávat další žádosti, které se opíraly o stejné podklady, na jejichž základě bylo úřadem práce odpíráno vyhovění první žádosti. K opakovaným žádostem žalobci nebyl ustanoven právní zástupce a ani jiným způsobem nebylo zajištěno, aby v řízení neutrpěl újmu. Ze základních zásad správního řízení přitom vyplývá, že úřad práce měl pro případ, že v budoucnu bude jeho první žádosti vyhověno, povinnost sdělit svůj další postup týkající se navazujících období a dohodnout s žalobcem řešení nastalé situace.
4. Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že ze strany úřadu práce zjistil pochybení, která ale neměla vliv na výrok rozhodnutí úřadu práce, měl konkrétní vady řízení osvětlit a vyložit důvody, pro které tyto vady neměly na konečné rozhodnutí vliv.
5. Žalovaný v napadeném rozhodnutí také zcela opomněl vyřídit některé odvolací námítky žalobce. Z napadeného rozhodnutí tak není zřejmé, jakými úvahami se žalovaný řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se s námitkami žalobce vypořádal.
6. Žalobce upozorňoval na text tiskopisu žádosti o příspěvek na bydlení, z něhož dle jeho názoru vyplývá, že dokládání požadovaných skutečností je možné teprve poté, kdy je nárok přiznán, což je uvozeno slovy „pro trvání nároku...“. Text žádosti lze vyložit i jiným způsobem, ale nejednoznačnost žalovaným předepsaného formuláře nemůže jít k tíži žadatele o příspěvek na bydlení. Nárok na dávku na uvedené období vzniká přímo ze zákona podáním žádosti a splněním zákonných podmínek. Rozhodnutí správních orgánů

má pak pouze deklaratorní charakter. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadená rozhodnutí i jim předcházející rozhodnutí úřadu práce zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný konstatoval, že shodně s úřadem práce zastává stanovisko, že dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení lze přiznat nejvýše tři měsíce zpětně ode dne podání žádosti. Vychází z § 54 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), dle kterého nárok na výplatu dávky nebo její části zaniká uplynutím tří měsíců ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží. Nárok na výplatu dávky tedy zaniká ze zákona a nelze ji zhojit žádostí o prominutí zmeškání lhůty či jiným úkonem. Jestliže žalobce podal žádost dne 27. 9. 2019, mohla mu být dávka přiznána nejdříve od 27. 6. 2019. Vzhledem k zákonným lhůtám neměl úřad práce jinou možnost než žádosti o příspěvek na bydlení s požadovaným nárokem od 1. 4. 2018, 1. 7. 2018, 1. 10. 2018 a 1. 1. 2019 zamítnout z důvodu prekluze nároku na výplatu dávky. Na této skutečnosti nic nemění ani délka předchozího řízení o nároku na příspěvek na bydlení, která byla ovlivněna počtem stupňů řízení, v nichž bylo o nároku žalobce rozhodováno. Skutečnost, že nebylo o předchozí žádosti rozhodnuto, žalobci nebránila v podání dalších žádostí, byť nebyl přesvědčen o smysluplnosti tohoto počínání. Dle žalovaného ani z textu tiskopisu žádosti o příspěvek na bydlení nelze dovodit, že do vyřízení žádosti se další žádosti nepodávají. Žalovaný navrhoval žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV. Replika žalobce

8. V replice k vyjádření žalovaného žalobce konstatoval, že podáváním dalších žádostí za jinak nezměněných podmínek v situaci, kdy úřad práce odmítal vyhovět první žádosti, by mohlo být pokládáno za nepřiměřeně zatěžující a zřejmě bezúspěšné či šikanózní uplatňování procesních práv. Dle žalobce je věcí žalovaného jako autora textu tiskopisu, aby jeho obsah byl jednoznačný. Úřad práce resp. žalovaný omezili žalobce už tím, že přiznání příspěvku k první žádosti trvalo nepřiměřeně dlouho.

V. Další vyjádření žalobce

9. V dalším písemném vyjádření žalobce vysvětloval, proč dle jeho názoru není na posuzovanou věc použitelný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Ads 131/2000 - 42, jímž argumentoval zdejší soud ve věci řešené pod sp. zn. 58 Ad 8/2020. Žalobce zopakoval, že délka a důvody řízení o žádosti o příspěvek na bydlení ze dne 5. 1. 2018 měly podstatný vliv na řízení týkající se dalších čtvrtletí. Rozhodnutím ze dne 9. 9. 2019 byl příspěvek přiznán od ledna 2018. Po celou dobu řízení o žádosti o příspěvek (po kterou nebyl přiznán) neplynula lhůta pro zánik nároku dle § 54 odst. 2 poslední věta zákona o státní sociální podpoře.

V. Ústní jednání ve věci

10. Z ústního jednání dne 30. 11. 2020 se žalovaný omluvil, souhlasil s projednáním věci v jeho nepřítomnosti. Žalobce trval na svém právním názoru vyjádřeném v žalobě a obsáhle vysvětloval, proč považuje za nesprávný rozsudek zdejšího soudu v obdobné věci žalobci ze dne 19. 11. 2020, č. j. 58 Ad 8/2020 - 29. Soud při jednání nepřistoupil k doplnění dokazování dle návrhu žalobce, neboť to považoval pro posouzení důvodnosti žaloby za zcela nadbytečné. Další řízení o žádostech žalobce o příspěvek na bydlení jsou nadto soudu známa z úřední činnosti.

VI. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
12. Rozhodnutí žalovaného se opírá o ustanovení § 54 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, které zní:
Nárok na výplatu dávky nebo její části, jde-li o dávky uvedené v § 2 písm. a) , § 2 písm. b) v bodu 1 a v § 36 písm. a) a b), zaniká uplynutím tří měsíců ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží; to neplatí, jde-li o případ uvedený v § 53 odst. 1. Lhůta podle předchozí věty neplyne po dobu řízení o dávce.
13. Příspěvek na bydlení je přitom dávkou vymezenou v § 2 písm. a) v bodu 2 zákona o státní sociální podpoře. Ustanovení § 53 odst. 1 citovaného zákona se potom vztahuje na případy dávek neprávem přiznaných či odepřených.
14. Z obsahu citovaného § 54 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře plyne, což lze dovodit již jazykovým a logickým výkladem, že nárok na výplatu příslušné dávky, v daném případě příspěvku na bydlení, náleží při splnění zákonných podmínek od jeho uplatnění v před. Zpětně lze potom příspěvek, resp. jeho výplatu přiznat jen za období, pro něž uplynutím zákonem stanovené tříměsíční lhůty nárok nezanikl. Jinak vyjádřeno zpětně lze nárok přiznat nejvýše za tři měsíce před uplatněním nároku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Ads 131/2010-42, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Pokud tedy žalobce nárok uplatnil dne 27. 9. 2019, nemohl mu být od 1. 4. 2018, 1. 7. 2018, 1. 10. 2018 ani 1. 1. 2019 přiznán. Správní orgány tedy rozhodly ve vztahu k předmětným žádostem ve smyslu citovaného § 54 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře v souladu se zákonem.
15. Je třeba odlišovat nárok na dávku a nárok na výplatu dávky. Jsou-li splněny zákonné podmínky nároku na dávku, je třeba ještě o výplatu dávky požádat. Není-li požádáno, nárok na výplatu dávky v případě příspěvku na bydlení zaniká uplynutím tří měsíců ode dne, od kterého dávka nebo její část náleží.
16. Důvodová zpráva k zákonu č. 125/2003 Sb., kterým byl změněn zákon o státní sociální podpoře a kterým bylo zavedeno pravidlo zániku nároku na výplatu dávky po uplynutí tří měsíců, uvádí, že se stanoví prekluzivní doba pro výplatu dávek nebo jejich částí v délce tří měsíců, aby nedocházelo v rozporu s účelem dávek státní sociální podpory k jejich výplatě zpětně za delší období.
17. Znění § 54 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře je dle soudu zcela jasné a ani formulář žádosti o příspěvek na bydlení není nijak matoucí.
18. K námitkám žalobce, které se dotýkají délky řízení vedeného o jeho žádosti o příspěvek na bydlení za I. čtvrtletí roku 2018, soud uvádí, že délka tohoto řízení neměla na zákonnost napadených rozhodnutí vliv. Jednalo se o samostatné řízení a nelze tudíž přijmout námitku, že po dobu tohoto řízení neměla tříměsíční lhůta k zániku nároku na výplatu příspěvku na bydlení plynout. Pro aplikaci § 54 odst. 2 věty druhé zákona o státní sociální podpoře je podmínkou, že musí jít o jedno a totéž řízení o dávce (shodně již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2011, č. j. 3 Ads 131/2010-42).
19. Soud tedy uzavírá, že úřad práce a žalovaný při vydání přezkoumávaných rozhodnutí zákon o státní sociální podpoře neporušili. Otázky procesní ekonomie (spojení řízení) jsou

plně v kompetenci správního úřadu, který v řízení rozhoduje. Případná dílčí procesní pochybení nemohla mít na zákonnost přezkoumávaných rozhodnutí žádný vliv.

20. Jen pro úplnost soud dodává, že rozsudkem 19. 11. 2020, č. j. 58 Ad 8/2020 - 29, rozhodl o žalobcově žádosti o příspěvek na bydlení od 1. 4. 2019. Pokud žalobce s právním názorem vysloveným v citovaném rozsudku nesouhlasí, může se obrátit s kasační stížností na Nejvyšší správní soud v Brně, o čemž byl zdejším soudem opakovaně poučen.

V. Závěr krajského soudu a náklady řízení

21. Z uvedených důvodů vyhodnotil soud žalobní námitky jako nedůvodné a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s. má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ustanovení odst. 1 neplatí, mělo-li být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.
23. V souzené věci byl úspěšný žalovaný správní orgán, protože se však jednalo o věc pomoci v hmotné nouzi, na náhradu nákladů řízení nemá právo. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Liberec 30. listopadu 2020

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně